

Oponentský posudek na bakalářskou práci Dominiky Růžičkové:

Trendy v oblasti prezentace starší knižní kultury na sociálních sítích

Prezentace dějiny knihy a knižní kultury na sociálních sítích z téměř všech myslitelných hledisek nabývá v současnosti na atraktivitě, a především na aktuálnosti. A to jako způsob zpřístupňování široké škály informací i jako interaktivní řešení poskytující komunikační platformu pro zainteresovanou odbornou a do jisté míry i laickou veřejnost. Současně však představuje téma, která je reflektováno sekundárně (formou odborných článků a konferenčních příspěvků) jako fenomén ovlivňující výzkum a jeho prostředky a současně měnící kanály zveřejňování jeho výsledků.

Z tohoto hlediska je proto nanejvýš potřebné, aby byl odraz knižní kultury zpracováván studenty knihovnictví a informačních studií v jejich kvalifikačních pracích. Bakalářská práce Dominiky Růžičkové představuje jeden z pokusů o podobnou reflexi vzrůstajícího významu sociálních sítí v prostředí výzkumných aktivit knižní kultury.

Na úvod je třeba ocenit rozsah heuristické práce, kterou studentka k tématu podnikla. Charakteristika sociálních sítí v úvodu, jejich typologie a historie jednotlivých zástupců je zpracována přehledně, a přitom s dostatečnou podrobností, aniž by se čtenář ztrácel v detailech. Autorka se při zpracování tématu prezentace knižní kultury prostřednictvím sociálních sítí soustředila na Twitter, který v zahraničí vyžívá řada odborných institucí ke sdílení své agendy a informování odborné i laické veřejnosti o nových výstupech své výzkumné činnosti. U nás, jak autorka podotýká, není Twitter v takové oblibě. Autorka zmapovala 28 twitterových účtů, které se tím či oním způsobem týkají knižní kultury. Pokusila se o jejich charakteristiku a následnou syntetizující komparaci z několika odlišných hledisek a jejich vzájemné provázanosti (rok založení, celkový počet příspěvků, frekvence zveřejňování příspěvků, počet sledujících atp.).

Bohužel už v charakteristice jednotlivých twitterových účtů narážíme na některé nepřesnosti a zmatek v terminologii. Např. u účtů, které se věnují rukopisům hovoří autorka o prezentaci informací a fotografií tisků (BL ModernManuscripts, ManuscriptsDuMidi, The Manuscripts Lab – u posledního hovoří dokonce o „rukopisných tiscích“[!]). V jednom případě hovoří o „zobrazování tweetů pomocí jakéhosi ‚mraku‘“ (s. 24), autorka evidentně nepochopila, že se jedná o clusterovací funkci tzv. „word cloudu“. U takto zaměřené práci lze takovou neznalost považovat za frapantní.

Některá autorčina tvrzení jsou snadno zpochybnitelná, např. na s. 27: „Z nich vyplývá problematika zavedení tisku na západě, který zatím unikal pozornosti a o jehož existenci chyběly vypovídající důkazy.“ Někdy je jejich obsah ve vnitřním rozporu, např. na s. 29: „Twitterový účet patřící Institutu pro výzkum a historii textů ... se zaměřuje na prezentaci středověkých rukopisů od starověku po renesanci.“ V některých případech je chybně vysvětlován odborný termín, např. kodikologie je definována jako „historická věda studující kodexy“. Rovněž nesmyslná je kategorie „Převážně příspěvkové“ v dělení twitterových účtů z hlediska „Převažující obsahové náplně účtu“. Smysl nedává ani věta: „V případě těchto účtů je největším ukazatelem jejich úspěchu počet zveřejněných příspěvků, dalším faktorem je pak vlastnictví účtu“ (s. 44).

Věty jsou často formulovány kostrbatě až nesrozumitelně, např. na s. 24: „Z tohoto grafu vyplývá, že nejvíce zveřejňovanou hodinou dne byla druhá hodina odpolední ...“, tamtéž níže:

„Jsou zde zobrazovány názvy twitterových účtů s počtem odpovídaných příspěvků“, na s. 30-31: „Tento twitterový účet ... funguje jako interdisciplinární síť pro vědecké pracovníky ... i širokou veřejnost pracující na žalmech.“ V charakteristice „The Manuscript Lab“: „Jeho hlavní cílovou skupinou je kdokoliv, kdo se zajímá o kulturu ručně psaných knih, například jejich webová stránka slouží jako místo pro obohacení informacemi každého návštěvníka“ (s. 33). V textu srovnávajícím účty „Medievalilluminators“ a „Ligatus“: „Tato čísla se zdají o mnoho vyšší než předchozí uváděná, ovšem pokud se zadíváme na obě hodnoty bez určení konkrétních čísel, jedná se téměř o stejné hodnoty – oba účty mají lehce přes čtvrtinový podíl příspěvků k číslu sledujících“ (s. 36).

Ve dvou předchozích odstavcích byly z důvodu rozsahu posudku uvedeny jen nejflagrantnější příklady nedostatků práce, které však v dostatečné míře odůvodňují její závěrečné hodnocení.

Autorka tak sice shromáždila dostatek informací k tématu, které je nesmírně zajímavé a aktuální, ale na mnoha místech je nebyla schopna správně interpretovat ani syntetizovat. Její vyjadřování není na úrovni absolventa bakalářského studia.

Z výše uvedených důvodů nedoporučuji práci Dominiky Růžičkové k obhajobě a navrhuji hodnotit ji jako nedostatečnou.

V Praze dne 7. 6. 2020,

PhDr. Richard Šípek, Ph.D.

Hodnocení bc. prací

Bodový zisk za práci	Hodnocení
0-50 bodů	Neprospěl, nedoporučeno k obhajobě
51-60 bodů	Dobře (3)
61-80 bodů	Velmi dobře (2)
81-100 bodů	Výborně (1)

Bakalářské práce

Aspekt kv. práce	Vysvětlení	Možné bodové hodnocení
metodologie a věcné zpracování tématu	<i>Metodologie byla v úvodu vhodně definována, ale samotné věcné zpracování vykazuje značné nedostatky především ve formulaci komparačního postupu i v syntetizující části.</i>	10 bodů
Přínos	<i>Práce obsahuje řadu chybných hodnocení a formulací, což problematizuje její přínos.</i>	5 bodů
citování, korektnost citování, využití inf. zdrojů	<i>Literatura a prameny jsou v práci správně citovány.</i>	20 bodů
slohové zpracování	<i>Text je psán dosti kostrbatou a nesrozumitelnou formou s řadou protimluvů.</i>	3 body
gramatika textu	<i>Text neobsahuje významnější prohřešky proti gramatice a pravopisu.</i>	4 body
CELKEM		max. 42 bodů